RABADH

Ní mór duit an páipéar seo a chur ar ais le do fhreagarleabhar nó mura gcuirtear, caillfear marcanna.

Scríobh do Scrúduimhir anseo:

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2011

TÍREOLAÍOCHT – ARDLEIBHÉAL

ROINN 1 – FILLTEÁN (60 marc)

DÉ hAOINE, 10 MEITHEAMH – MAIDIN, 9.30 - 11.30

Greille Mharcála an Fhillteáin					
	Ceisteanna		Marc	Scrúdaitheoir	Scrúdaitheoir Comhairleach
		@	3		
		@	2		
		@	1		
		@	0		
Iomlán					

NÓTA: TÁ ROINN 2 DEN SCRÚDÚ SEO AR PHÁIPÉAR AR LEITHLIGH

ROINN 1 (60 MARC)

Freagair **GACH** ceist.
Tá rogha agat laistigh de thrí cheist.
Déan deimhin de go gcuireann tú an fillteán seo ar ais le do fhreagarleabhar.
Mura gcuireann tú, caillfidh tú marcanna.

1. AN DOMHAN

Taispeánann an léaráid an taobh istigh den Domhan.

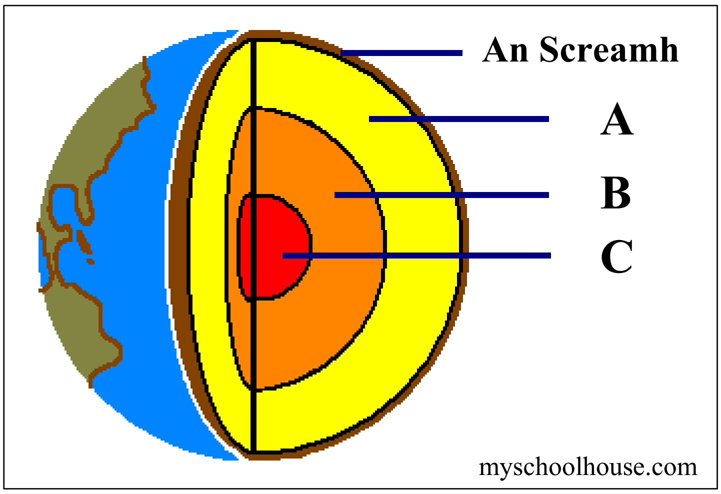

Ainmnigh na sraitheanna den taobh istigh den Domhan marcáilte **A**, **B** agus **C**.

A ______________________________

B ______________________________

C ______________________________

2. BOLCÁIN

Taispeánann na fótagraif cineálacha éagsúla bolcán.

Comhlánaigh na habairtí a leanas:

(i) Is é a thugtar ar bholcán a bhrúchtann go rialta ná ________________________.

(ii) Is é a thugtar ar bholcán nár bhrúcht le fada, ach a bhféadfadh sé brúchtadh arís ná ______________________.

(iii) Is é a thugtar ar bholcán nár bhrúcht ó thús ré na staire ná ____________________.

3. **LOMAIRT**

Tá an charraig bhriste a fhaightear ar an talamh ard seo, Cruach Phádraig, ann mar thoradh ar an:

Tuaslagadh	☐
Síonchaitheamh meicniúil (fisiceach)	☐
Carbónú	☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

4. **CARRAIGEACHA**

Ciorclaigh an rogha cheart i **ngach ceann** de na ráitis thíos:

(i)	Is carraig thréscaoilteach í an ghaineamhchloch.	***Fíor / Bréagach***
(ii)	Is carraig bhán í basalt.	***Fíor / Bréagach***
(iii)	Is carraig dhríodair é an marmar.	***Fíor / Bréagach***

5. CAIRTEACHA AIMSIRE

Scrúdaigh na cairteacha aimsire thíos.
Meaitseáil **gach ceann** de na téarmaí thíos leis an gcairt chuí agus an freagra ceart á scríobh agat sna spásanna a thugtar.

Isiteirmeacha	Iseabair	Isihiaití

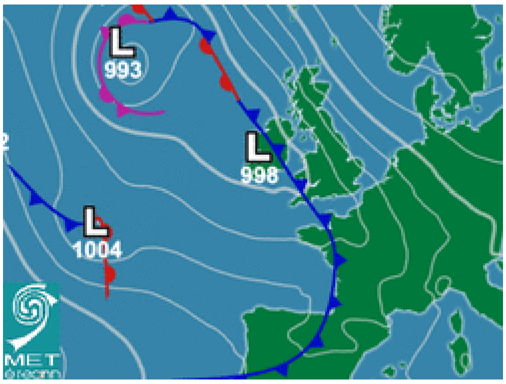

A ______________________________

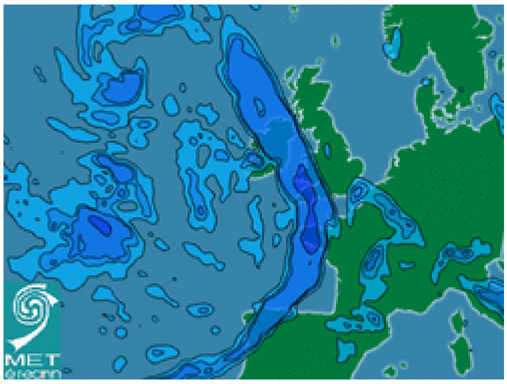

B ______________________________

C ______________________________

6. GLÉASANNA AIMSIRE

Scrúdaigh an fótagraf agus comhlánaigh an t-alt thíos.

Is é a thugtar ar an mbosca bán seo ná ________________ __________________.

Tomhaistear_____________________ agus úsáid á baint as teirmiméadar uasta is íosta (uasteochta is íosteochta) laistigh den bhosca seo. Faightear taismhéadar istigh sa bhosca freisin a thomhaiseann________________________.

7. AIBHNEACHA

Taispeánann an fótagraf abhainn ag scoilteadh a bruacha agus ag tuile amach ar an talamh máguaird.

Ciorclaigh an freagra ceart i **ngach ceann** de na ráitis thíos:

(i) Is é a thugtar ar an ngné ag **X**, áit a bhfuil an abhainn ag briseadh amach, ná ***leibhé / deilt***.

(ii) Faightear gnéithe mar seo ag ***céim óigeanta / aosta*** abhann.

(iii) Is é a thugtar ar shil-leagan a fhágtar i ndiaidh tuile mar seo ná ***moiréan / glár***.

FREAGAIR 8A NÓ 8B

8A. CÓSTAÍ

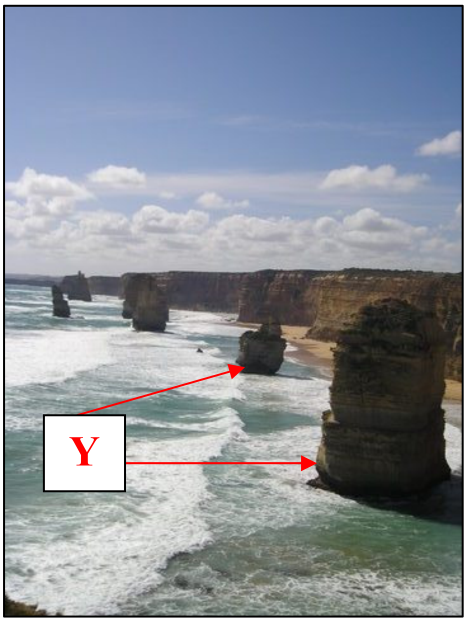

Scrúdaigh an fótagraf thuas.
Ciorclaigh an freagra ceart i **ngach ceann** de na ráitis a leanas:

(i) Foirmítear na gnéithe ag **Y** mar thoradh ar phróiseas ***an chreimthe / an tsil-leagain*** mhuirí.

(ii) Is tonnta ***tógála / scriosacha*** iad na tonnta a fhoirmíonn na gnéithe seo.

(iii) Faightear gnéithe cosúil le seo ar chósta thiar na hÉireann. ***Fíor / Bréagach***.

NÓ

8B. OIGHRIÚCHÁN

Scrúdaigh an fótagraf thuas.
Ciorclaigh an freagra ceart i **ngach ceann** de na ráitis a leanas:

(i) Is gné a bhaineann le ***hoighearchreimeadh / sil-leagan oighreach*** í an loch sa phictiúr seo.

(ii) Is é a thugtar ar an loch sa phictiúr seo ná ***airéit / comloch***.

(iii) Faightear an loch seo ar ***thalamh ard*** / ***thalamh íseal*** i gceantar oighreach.

FREAGAIR 9A NÓ 9B

9A. FAIRSINGIÚ FÁSAIGH

Scrúdaigh léarscáil na hAfraice thíos agus freagair na ceisteanna a leanas:

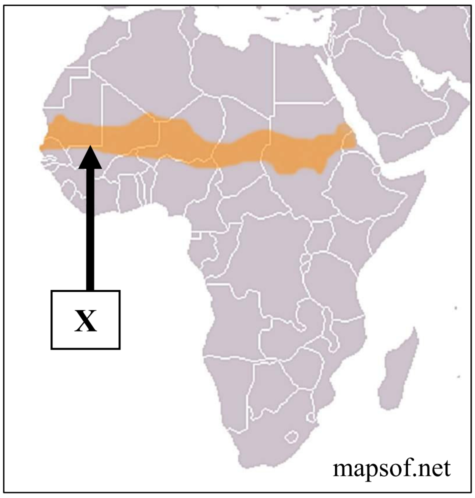

(i) Ainmnigh an ceantar scáthlínithe **X**, ar an léarscáil ó dheas ó Fhásach an Sahára agus ina dtarlaíonn fairsingiú fásaigh.

Ainm ___________________________

(ii) Ainmnigh **dhá** réiteach ar an bhfairsingiú fásaigh.

1. ____

2. ____

NÓ

9B. CÚNAMH

Ainmnigh **trí** chineál cúnaimh a thugann tíortha níos saibhre do thíortha níos boichte.

1. ________________________________

2. ________________________________

3. ________________________________

FREAGAIR 10A NÓ 10B

10A. FÁSRA NÁDÚRTHA

Ciorclaigh an freagra ceart i **ngach ceann** de na ráitis a leanas:

(i) Tá crainn bhuaircíneacha tar éis iad féin a chur in oiriúint don aeráid trína gcuid spíonlach a ***choimeád / chailliúint*** sa gheimhreadh.

(ii) Tá crainn bhuaircíneacha tar éis iad féin a chur in oiriúint don áit ina bhfásann siad trí fhréamhacha ***fada / gearra*** a bheith acu.

(iii) Do cheantair ar thalamh ***ard / íseal*** is fearr a oireann na crainn bhuaircíneacha.

NÓ

10B. POLDAIR

Ciorclaigh an freagra ceart i **ngach ceann** de na ráitis a leanas:

(i)	Tagraíonn poldair do thalamh a tugadh chun míntíreachais.	***Fíor / Bréagach***
(ii)	Tá cáil ar an nGearmáin as ucht a tírdhreach poldar.	***Fíor / Bréagach***
(iii)	Tá fianaise ar fheirmeacha pleanáilte le feiceáil sna poldair.	***Fíor / Bréagach***

11. GNÍOMHAÍOCHT GHEILLEAGRACH

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart chun a thaispeáint cé acu **trí** ráiteas atá ceart.

1. Ní mór do thionscail nua-aimseartha lonnú in aice le hamhábhair fós.
2. Is tionscail gan chuing iad tionscail nua-aimseartha.
3. Is sampla de ghníomhaíocht gheilleagrach thánaisteach í an mhianadóireacht.
4. Is é is caipiteal ann ná an t-airgead a úsáidtear chun tionscal a bhunú.
5. Is sampla de ghníomhaíocht gheilleagrach threasach iad poist in earnáil an airgeadais.

1, 2, 3	☐
2, 3, 4	☐
1, 3, 5	☐
2, 4, 5	☐

12. ITHREACHA

húmas	*léaslínte*	*cruachiseal*
láisteadh	*podsal*	*ithreacha donna*

Úsáid cuid de na focail as an mbosca thuas chun na habairtí thíos a chomhlánú.

(i) Is é a thugtar ar shraitheanna ithreach ná __________________.

(ii) _____________________ na hithreacha is coitianta in Éirinn.

(iii) Nuair a dhéanann plandaí dianscaoileadh, cruthaíonn siad________________.

13. UIRBIÚ

Sna boscaí a thugtar, meaitseáil gach ceann de na litreacha i **gColún X** le huimhir a péire i **gColún Y**. Tá péire amháin déanta duit.

Colún X	
A	Sraoilleáil Uirbeach
B	Lárcheantar Gnó (CBD)
C	Suiteoirí
D	Athnuachan Uirbeach

Colún Y	
1	Ceantar ina bhfuil oibrithe sár-oilte.
2	Daoine a ghabhann seilbh ar thithe go neamhdhleathach.
3	Struchtúir nua-aimseartha á gcur in ionad seanfhoirgneamh.
4	Fás gan phleanáil ar chathair.

X	Y
A	
B	
C	2
D	

14. ACMHAINN NÁDÚRTHA

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart chun a thaispeáint cé acu **trí** ráiteas atá ceart.

1. Tá na bratphortaigh an-domhain, suas le 10 méadar ar doimhneacht.
2. Is i lár na tíre is mó a fhaightear na portaigh ardaithe.
3. Déanann Bord na Móna forbairt ar thionscal móna na hÉireann.
4. Baineann grádóir an mhóin ar an bportach.
5. Is foinse fuinnimh neamh-in-athnuaite í an mhóin.

1, 3, 4 ☐

1, 4, 5 ☐

2, 3, 5 ☐

3, 4, 5 ☐

15. **DAONRA**

Taispeánann an graf thíos daonra iomlán na hÉireann de réir aoisghrúpa ón daonáireamh sa bhliain 2006.

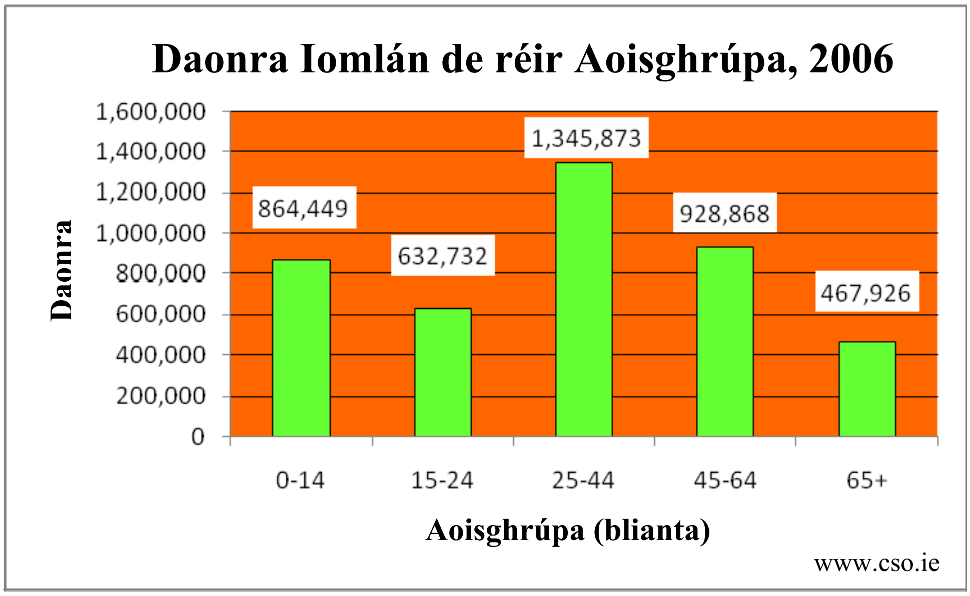

Scrúdaigh an graf thuas agus freagair na ceisteanna a leanas:

(i) Cén t-aoisghrúpa ina raibh an daonra ba mhó sa bhliain 2006?

____

(ii) Cén **dá** aoisghrúpa a áirítear sa chóimheas cleithiúnais?

1. ______________________

2. ______________________

16. **BAILTE SEANTÁN**

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart chun a thaispeáint cé acu **trí** ráiteas atá ceart.

1. I mbailte seantán is fadhbanna móra iad sláintíocht easnamhach agus uisce neamhghlan.
2. Is sampla d'áit lonnaithe phleanáilte é baile seantán.
3. Tugtar favelas ar na bailte seantán in Calcúta.
4. Bíonn na rátaí breithe ard i mbailte seantán.
5. Is ceantair le dlús ard daonra iad na bailte seantán.

1, 3, 4 ☐

1, 4, 5 ☐

2, 3, 5 ☐

2, 4, 5 ☐

17. LÉARSCÁIL SHUIRBHÉIREACHT ORDANÁIS

Déan staidéar ar an léarscáil Shuirbhéireacht Ordanáis a thugtar duit.
Ainmnigh an gréasán lonnaíochta suite ag Q 423 003 ar an mbóthar R 559.

Is é a thugtar ar an ngréasán lonnaíochta ná ______________________ .

18. LÉARSCÁIL SHUIRBHÉIREACHT ORDANÁIS

Déan staidéar ar an léarscáil Shuirbhéireacht Ordanáis a thugtar duit.
Cuir in iúl cé acu fíor nó bréagach atá **gach** ráiteas agus ciorclú á dhéanamh agat ar an bhfreagra ceart.

(i)	Tá an pointe is airde ar an léarscáil ag Q 515 064.	***Fíor / Bréagach***
(ii)	Ó thuaidh a shreabhann Abha Bhaile an Mhuilinn.	***Fíor / Bréagach***
(iii)	Tá teach solais lonnaithe ag V 465 990.	***Fíor / Bréagach***

19. AERFÓTAGRAF

Scrúdaigh an t-aerfótagraf den Daingean a thugtar duit.
Is é atá san fhótagraf seo ná:

Fótagraf ceartingearach. ☐

Fótagraf sceabhach. ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

20. AERFÓTAGRAF

Taispeántar na báid seo ar an aerfótagraf a thugtar leis an bpáipéar seo.

Luaigh suíomh na mbád seo agus bain úsáid as an ngnáthnodaireacht (cúlra ar clé, lár ar dheis, lár an tulra etc.).

Suíomh ____